

obhájce chudých »k provedení odvolání do výroku o trestu a k odpovědi na odvolání státního zástupce«. Dne 10. července 1929 došlo soudu podání obžalovanému zřízeného obhájce chudých, v němž se však neprovádí odvolání, nýbrž výhradně zmateční stížnost z důvodů § 281 čís. 4 a 9 a) tr. ř. a odpovídá zároveň na odvolání veřejného obžalobce. Nezáleží sice zásadně na pojmenování, jímž označil, najmě obhájcem nezastoupený obžalovaný, opovězený jím opravný prostředek, když z obsahu podání vychází na jevo, že jde ve skutečnosti o jiný opravný prostředek. V souzeném případě vyplývá však zcela nepochybně z obsahu opovědi obžalovaného, zejména však z jeho ústního prohlášení z 25. června 1929 před krajským trestním soudem v Brně, že jde skutečně jen o odvolání z výše trestu. Jestliže pak toto odvolání, jež by ostatně bylo podle prvního odstavce § 283 tr. ř. nepřípustné, v zákonné lhůtě vůbec nebylo provedeno, za to však obhájcem provedená zmateční stížnost v zákonné lhůtě vůbec nebyla opověděna, bylo ji zavrhnouti podle § 4 čís. 1, § 1 čís. 1 nov. k tr. řádu z roku 1877/78 jako opožděnou, k onomu pak, ježto nebyly udány okolnosti, jež mají odvolání odůvodniti, nebylo přihlížeti (§ 294, odst. 2 tr. ř.).

Čís. 3661.

Povšechné výtky proti souboru osob (na př. proti tajemníkům politické strany a jejím organisacím) lze stíhati jako urážku na cti jednotlivců náležejících k tomuto souboru jen, pokud byly míněny jako urážka těchto jednotlivců a pokud jim tak bylo též lze rozuměti.

Podle stávajících názorů spatřuje se v povšechných projevech projev jednotlivci ubližující jen, má-li projev jistý znatelný věcný vztah k osobě jednotlivcově, čemuž bude tak zpravidla, vztahuje-li se projev na okruh osob početně poměrně úzký, přesně vytyčený, kde osobnost jednotlivce neustupuje naprosto do pozadí.

Právo k podání žaloby jest tu přiznati každému, kdo podle poznatku třetích osob může býti pokládán za toho, na nějž se urážlivý výrok vztahuje.

Po stránce subjektivní jest uvažovati o tom, zda si pachatel při takovém povšechném projevu byl vědom toho, že podle oněch znamení, na více osob poukazujících, mohl býti jeho výrok třetími osobami (čtenáři článku) vztahován i na osobu soukromého obžalobce, třebaž týž nebyl označen jménem a třebaž ona znamení nebyla ani taková, by se hodila jen právě na jeho osobu.

(Rozh. ze dne 12. listopadu 1929, Zm I 705/28.)

Nejvyšší soud jako soud zrušovací vyhověl po ústním líčení zmateční stížnosti soukromého obžalobce do rozsudku krajského jako kmetského soudu v Chebu ze dne 25. října 1928, jímž byli oba obžalovaní podle § 259 čís. 3 tr. ř. zproštěni z obžaloby pro přečin proti bezpečnosti cti podle §§ 488, 491, 493 tr. zák., obžalovaný Arnošt H. i z obžaloby pro přestupek podle § 6 zák. čís. 124/24 sb. z. a n., zrušil napadený rozsudek jako zmatečný v celém rozsahu a věc vrátil témuž soudu první stolice, by ji znovu projednal a rozhodl.

D ů v o d y:

V závadném článku se praví, že na shromáždění v K. 20. listopadu 1927 bylo též vytýkáno, že »Bund der Landwirte« podporoval všechny možné akciové společnosti, zabývající se pojišťováním proti ohni, že však potírá domácí, rolnictvem založený, plně se osvědčivší pojišťovací ústav »St. Florian« v Ch. a, jde-li se k jádru věci, že se to vše děje nikoli v zájmu členů politické strany, nýbrž jediné a výhradně za tím účelem, by provisními obchody s různými pojišťovnami příjmy strany byly zvýšeny, tak by si mnozí páni sekretáři strany mohli dáti přiměřeně zlepšiti své příjmy a by si zajistili diety k četným cestám, často zcela zbytečným. Jest na jev, že tento článek zahrnuje objektivně skutkovou povahu urážky na cti. Podle rozsudku jest soukromý obžalobce jediným vedoucím a známým sekretářem strany »Bund der Landwirte Kreisorganisation K.« a obchodvedoucím organisace téže strany »Selbsthilfe«. Výtky projevené povšechně proti souboru osob — na př. proti tajemníkům politické strany a jejím organisacím, — lze stihati jako urážky na cti jednotlivců náležejících k tomuto souboru jen potud, pokud byly míněny jako urážka těchto jednotlivců a pokud jim tak bylo též lze rozuměti. Pojem cti vyznačuje se úsudkem společenských kruhů o osobní hodnotě toho kterého člověka k těmto kruhům náležejícího, a podstatou urážky na cti jest neoprávněné snížení tohoto úsudku způsobem v §§ 487 a násl. tr. zák. naznačeným. Je tedy na snadě, že i pro pojetí projevů shora řečeného povšechného rázu bude rozhodným, jak příslušné kruhy podle svých názorů takové projevy posuzují. S tohoto hlediska jest říci, že v takových povšechných projevech podle stávajících názorů spatřuje se projev jednotlivci ubližující jen, má-li projev jistý znatelný věcný vztah k osobě jednotlivcově, čemuž bude tak zpravidla, vztahuje-li se projev na okruh osob početně poměrně úzký, přesně vytýčený, kde osobnost jednotlivce neustupuje naprosto do pozadí. Každá z těchto osob jeví se na cti uraženou, pokud podle způsobu a obsahu výtky musí se obáhati, že třetími osobami, najmě čtenáři závadného článku, bude pokládána za onu, jež jest pomlouvačným projevem míněna. Nelzeť připustiti, by pachatel, projevuje útok na čest v jisté formě povšechné, již se dotýká cti celé řady osob, zůstal beztrestným, ačkoliv jeho projev právě pro rozsah okruhu napadených osob jest tím nebezpečnějším. Právo k podání žaloby jest v takovém případě přiznati každému, kdo podle poznatku třetích osob může býti pokládán za toho, na nějž se urážlivý výrok vztahuje.

Po stránce subjektivní bude ovšem třeba vždy uvažovati o tom, zda si pachatel při takovém povšechném projevu byl vědom toho, že podle oněch znamení, na více osob poukazujících, mohl býti jeho výrok třetími osobami (čtenáři článku) vztahován i na osobu soukromého obžalobce, třebaž týž nebyl označen svým jménem a třebaž ona znamení nebyla ani taková, by se hodila výlučně právě na jeho osobu. S tohoto hlediska jest posouditi, zda povšechná zmínka o mnohých tajemnicích strany »Bund der Landwirte Kreisorganisation K.« a organisace téže strany »Selbsthilfe« byla způsobila odůvodniti urážku jednotlivce a také jeho oprávnění k soukromé obžalobě. S tohoto hlediska však roz-

sudek prvního soudu věc nezkoumá a neobsahuje potřebných k tomu zjištění. Rozsudková zjištění, že v závadném článku soukromý obžalobce není jmenován, že použito množného čísla («mnozí páni tajemníci») místo přiléhavějšího jednotného čísla, kdyby byl míněn soukromý obžalobce, — dále že všeobecnost vyjádření mluví pro to, že pisatel neměl na mysli určitou osobu, tedy ani ne soukromého obžalobce, — podle onoho hlediska nedostačují. Rozsudek spokojuje se jen se stanoviskem obhajoby obžalovaných, popírajících, že článek míří právě proti soukromému obžalobci. Zmateční stížnost soukromého obžalobce, napadající rozsudek z hmotněprávního důvodu § 281 čís. 9 a) tr. ř., uplatňuje v podstatě věcně neúplnost výroku soudu o rozhodných skutečnostech ve smyslu § 281 čís. 5 tr. ř., a to podle svrchu řečeného důvodně. Bylo proto podle § 288, odst. II čís. 1. tr. ř. rozsudek zrušiti a nalézacímu soudu naříditi nové hlavní přelíčení.

Čís. 3662.

I vyhrůžka zcela všeobecně znějící (s vámi si to spočítám, pomstím se vám a pod.) může po případě býti pohrůzkou ublížením na cti, na svobodě, na těle nebo na majetku (§ 99 tr. zák.) a způsobitou vzbuditi důvodné obavy, směřuje-li úmysl pachatelův k tomu, uvéstí ohroženého ve strach a nepokoj, ohrožený pak podle jeho úmyslu (vědomí) může v oné všeobecné pohrůžce spatřovati ohlášení určitého zla a ji též jako takovou pojímá.

Subjektivní skutková podstata podle § 99 tr. zák.

(Rozh. ze dne 13. listopadu 1929, Zm I 78/29.)

Nejvyšší soud jako soud zrušovací vyhověl po ústním líčení zmateční stížnosti obžalovaných do rozsudku krajského soudu v Táboře ze dne 13. listopadu 1928, pokud čelila proti jich odsouzení pro zločin veřejného násilí podle § 99 tr. zák., zrušil napadený rozsudek ve směru odsuzujícího výroku pro zločin veřejného násilí podle § 99 tr. zák., v důsledku toho i ve výroku o trestu a v dalších výrocích s tím souvisejících jako zmatečný a věc vrátil soudu první stolice, by ji v rozsahu zrušení znova projednal a rozhodl. Jinak zmateční stížnost obžalovaných zamítl. V otázkách, o něž tu jde, uvedl v

důvodech:

Zmateční stížnost obžalovaných jest odůvodněna s hlediska § 281, čís. 9 písm. a) tr. ř., pokud vytyká vadnost odsuzujícího výroku ve směru zločinu podle § 99 tr. zák. Namítá, že zjištěné vyhrůžky obžalovaných nezakládají skutkovou podstatu tohoto zločinu, ježto prý se jednalo o výroky nezřetelné, příliš široké a pružné, připouštějící všemožný jiný výklad, aniž lze mluvit o vyhrůžce ublížením na těle nebo na majetku. Zjištěné vyhrůžky obžalovaných ovšem nespecialisují nikterak zlo, kterým mělo býti Jaroslavu Ch-ovi hrozeno; obžalovaný H. řekl jen, »že si to s ním spočítá«, H-ová, »že se mu pomstí a po-